

Proloog

Voormalig Joegoslavië

Een rijtje van drie mannen en drie vrouwen stond tegenover een gewapende man, een us Army Colt 45 in zijn hand, ooit bereidwillig afgestaan door een van de vele vn-vredessoldaten die ze de afgelopen maanden gekleineerd en geplunderd hadden. In het gezicht van de gewapende man, met de vele lijnen, blonken twee glinsterende samengeknepen ogen. Een gezicht van de oorlog. De ogen taxeerden hen en het was doodstil onder de brandende zon. Hoger op de berg, onzichtbaar en onhoorbaar voor het gezelschap klikte een fotocamera.

De man met het wapen dacht na, keek naar zijn prooi en keek langs de berghellingen. De ogen werden nog smaller. De opengesperde ogen van de enige vrouw die hem dorst aan te kijken, en de monding van het wapen waren op één lijn. De smalle mond plooidde zich van vermaak en de loop zakte iets, een van de pleziertjes die hij zich nog kon gunnen. Hij schoot door haar linkerborst en de dum-dumkogel sloeg een verwoestende krater in haar bovenlichaam en vermorzelde het hart. Vijf snelle schoten volgden, de drie mannen werden geraakt in het kruis en de overige twee vrouwen in de borst. De dum-dum kogels maakten iedere wond tot een dodelijke. De schutter draaide zich om en liep weg. Nog eenmaal keek hij als in triomf om. De eerste vliegen kwamen zich al laven aan het bloed.

‘Jezus! Hij schoot ze gewoon neer! Wat een...’

De Nederlandse vn-soldaat hoger op de berghelling kwam niet uit zijn woorden. Het foto toestel met de telelens waardoor hij het tafereel had gezien en vastgelegd, bungelde nu om zijn hals. Zijn meerdere volgde de wijzende vinger en zag de zes lijken.

‘Jezus...!’

De fotograaf pakte zijn geweer en wilde mikken, maar er was niets om op te schieten. ‘We moeten wat doen.’ Zijn stem klonk wanhopig en de geweerloop ging trillend en doelloos langs de grillige rotsen.

‘Wij gaan niet ingrijpen, wij doen iets beters,’ zei zijn meerdere grimmig en zijn krijgshaftige, breed uitstaande snor leek te trillen.

‘Wij gaan dit melden.’

Hoofdstuk 1

Amsterdam, dag 1, de aanslag

Met een rijdend plateau met daarop een uitgebreid ontbijt voor twee liep de ober vergezeld door Cordduwer, de voormalige Amsterdamse hoofdcommissaris, nu belast met Europese Coördinatie, en een waakzame veiligheidsman door de brede gangen van Le Géant. Hun voetstappen werden gedempt door de dikke tapijten waar menig popster zijn onsterfelijke voetafdrukken – en wie weet welke lichaamsafdruk nog meer – had achtergelaten.

Cordduwer had voor deze gelegenheid een passend tenue met voldoende gouden koorden en onderscheidingen gevonden, zodat hij 's ochtends voor de spiegel bemoedigend naar zichzelf kon knikken met de woorden: 'Je kúnt het.' Uiterlijk leek hij kalm, maar hij was zenuwachtig en met twee goede redenen. De eerste was de algemene beveiliging van de Eurotop die nu gehouden werd. Ondanks de kritiek op de rigide veiligheidsmaatregelen tijdens de vorige top, waren de veiligheidsvoorzieningen dit jaar uitgebreider dan ooit.

Toch was dit niet de belangrijkste reden om zenuwachtig te zijn: dat was het ontbijt dat hij zou hebben met de Duitse bondskanselier, naar wiens kamer ze nu onderweg waren. Buiten alle protocollen om, maar dat was het niet waar de ijdele commissaris zich zorgen om maakte. Als de Duitse bondskanselier laat weten dat hij gewoon eens onder vier ogen met Cordduwer als politiecommissaris Europese Coördinatie wilde praten, dan was er niemand die hem een strobreed in de weg wilde leggen, daarvoor was zijn carrière begonnen in de republiek Amsterdam. Uiteraard had Cordduwer zijn verantwoordelijke minister op de hoogte gebracht, maar die kon ook niets anders doen dan zuchten en beseffen dat er voor dit soort situaties geen adequate etiquette voorhanden was. De zorgen van de minister en de zenuwen van Cordduwer – hoe vereerd hij ook was – hadden te maken met hét gevoelige onderwerp van deze top. Er stonden twee belangrijke punten op de agenda, met als eerste een verregaande beslissing die op den duur moest leiden tot de Federatie Europa en het tweede meest omstreden punt: de vorming van een Europese justitie. Cordduwer was zenuwachtig omdat hij de protesten kende tegen een Europese politie. Onterechte protesten natuurlijk want Nederland

zou de zetel krijgen van Europol en dat werd door de huidige regering als een diplomatiek succes beschouwd. Zoals het woord kanker vele synoniemen en acroniemen heeft gekregen om het K-woord te ontwijken, zo was de Federatie Europa vele ontwijkende synoniemen opgeplakt om maar te verbloemen dat de beoogde federatie geen federatie was. Reden temeer voor de tegenstanders om in hun protesten de hatelijke afkorting FE te hanteren. Er was zelfs een populaire hit met de titel FE! – erg genoeg ook nog in het Engels: *Fuck Europe!* FE! werd net zo populair als de ‘V’ voor ‘Victory’. Zelfs Cordduwers eigen kleindochter zong dit lied uit volle borst mee in de diverse protestdemonstraties.

En wie zou de kanselier op die protesten aankijken?

De commissaris in zijn beste pak.

De commissaris had geen bezwaren tegen Europol. Je moest je kunnen aanpassen aan de nieuwe Europese orde. Maar wat verwachtte de bondskanselier van hem? Hij wist welke druk de kanselier op hem zou uitoefenen. Het was geen toeval dat dit gevoelige besluit op deze top moest vallen.

De gang in hotel Le Géant was lang voor de commissaris, lang genoeg om stil te staan bij de indringende vragen die een bondskanselier 's ochtends om acht uur aan hem kon stellen: ‘Leg me eens uit waarom de burger zich niet veilig zou kunnen voelen met een Europese politie?’

Deze vraag uit de mond van een Duitser zou lastig te beantwoorden zijn zonder de hoge gast te beledigen.

Het gezelschap was aangekomen voor de suite van de bondskanselier. Voor de deur stonden twee waakzame beveiligingsmannen, een Duitser en een Nederlander, ieder een machinepistool in de hand. De Nederlander was een tegemoetkoming van de hoffelijke Duitse commandant Weber. De twee leken overbodig gezien het feit dat de gehele etage hermetisch was afgesloten en alle toegangen werden bewaakt door veiligheidsmannen. Zoals het gehele hotel tot aan de rand van hysterie beveiligd was: er kon niemand ongezien binnenkomen, dát was gegarandeerd door Nederlandse, Duitse en Franse bewaking. Ook de Franse president sliep onder dit veilige dak, als een symbool van de Frans-Duitse eenheid. Het vroeger zo Nederlandse Le Géant, ooit het gemeentehuis van Amsterdam, was nu Frans bezit. En uiteraard sliep de bondskanselier in de mooiste suite, die de vroegere burgemeesterskamer was. Slechts de achter het hotel gelegen hoerenwijken en coffeeshops gaven aan dat deze Franse grandeur op Hollands grondgebied lag.

Een van de twee veiligheidsmensen, niet geheel toevallig de Duitser,

klopte op de deur en wachtte beschaafd een minuut. Het gezelschap van ober, commissaris en begeleidende veiligheidsman stond op gepaste afstand van de deur. Een tweede dringender klopje werd slechts na enige aarzeling gegeven. Het ochtendhumeur van de kanselier was berucht. Er volgde geen enkel geluid. Een derde gewaagde klop. Geen reactie.

De Duitse veiligheidsman kuchte verlegen, haalde diep adem en trommelde nu stevig op de deur met de woorden: 'Herr Kanzler.' Hij verwachtte een toornig onweer maar niet deze drukkende stilte.

Na enig beraad verzamelde de veiligheidsman al zijn moed en draaide zachtjes de deurknop rond. Uiteraard was de kamer niet afgesloten: om veiligheidsredenen kon het nodig zijn snel naar binnen te moeten en niemand zou het in zijn hoofd halen om zich zonder gegronde reden toegang te verschaffen. Zachtjes duwde hij de deur open en klopte nogmaals op de mooie houten panelen. 'Herr Kanzler...'

De deur stond nu wijdopen en gaf de nieuwsgierige hoofden vrij zicht op de kamer en het bed rechts, achter de bibliotheekhoek.

Het voorgenomen gesprek zou nergens meer over gaan.

In een oorverdovende stilte werd het onmogelijke waargenomen: de kanselier lag languit op zijn rug op bed. Het gigantische bovenlichaam ontbloot, de lakens rood en zijn mond wijdopen in een geluidloze gil. Een groot mes stond rechtop in zijn onderbuik en vormde zo een punt onder gruwelijke kerven dwars over de borst van de kanselier, die met bloed verdikt de letters FE! vormden. Het wreed bloederige uitroepteken eindigde in het mes.

De tijd stond een moment stil. De veiligheidsmensen richtten hun wapens, meer aangeleerd dan mikkend op een doel, want er was niets en ze wisten zelfs niet waar ze naar moesten kijken.

De ober was de enige met tegenwoordigheid van geest. 'Bel de politie,' stamelde hij.

'Ik b n de politie,' zei de commissaris.

Hoofdstuk 2

De Vrienden van de Vrede, voor de aanslag

Het was een andere Europese schaduwtop die in het najaar ergens in de Elzas werd gehouden, en in tegenstelling tot een officiële Euro-top was hier geen journalist te bekennen. Er waren geen straten afgezet en geen demonstrerende winkeliers die boos met hun vuisten zwaaiden, en geen protestmarsen. Er waren geen putdeksels dichtgelast en geen gilende sirenes en zwaailichten van overrijverige motoragenten die alles aan geluid en licht inschakelden als er weer eens een Europese machthebber verplaatst moest worden. Bij deze najaarstop was Le Président niet aanwezig, maar wel een ex-collega. Daarom was deze geheime top ook in de Duitse Elzas. Als het personeel geacht wordt zeer betrouwbaar te zijn en te kunnen zwijgen als het graf, dan moet je niet aan de Franse kant zitten. Überhaupt niet in Frankrijk. En niet in België, Italië of Nederland. Luxemburg voldoet, Zwitserland ook, maar wie wat te verbergen heeft, moet dat niet laten blijken door in Zwitserland bijeen te komen. De Duitse Elzas volstond.

Voor deze top was het gehele kasteelhotel afgehuurd. Een unicum voor de maand oktober, een fraaie herfstmaand voor de Elzas met veel wijn- en jachtgenoegens. Normaal gesproken zou men voor dit fraaie kasteel een jaar van tevoren moeten reserveren. Maar een telefoontje met de eigenaar, tevens beheerder van een grote, internationale maar zeer Franse hotelketen, was genoeg om het gehele château voor een weekend voor deze top te reserveren.

De top had geen protocol, geen oprichtingsstatuten, en vooral geen geschreven agenda. Die agenda betrof altijd Europa en de vrede in Europa en dat was al zo sinds de oprichting tijdens de Tweede Wereldoorlog. Vrede was een nobel doel, maar hoe dit doel te bereiken liet de meeste deelnemers van de top koud en dat was één goede reden om de bijeenkomsten altijd in het grootste geheim te houden. Een dure les, geleerd uit het ruim vijfenzeventigjarige verleden.

De top had geen naam. Zijdelings – niets kan tientallen jaren lang helemaal geheim blijven – was het woord ‘loge’ wel eens gevallen. Journalisten zijn dol op een ‘loge’. Maar dat woord hoorden de deelnemers door de lange geschiedenis heen, liever niet gebruiken door derden. Liever

sprak men over de Vrienden: Freunde vom Frieden, Les amis de la paix, De Vrienden van de vrede.

Het hotel had een eigen toegangsweg en een shuttle-service naar het station en nabijgelegen vliegveld. De shuttle werd niet gebruikt, wel de anonieme niet te overdadige limousines om de diverse gasten af te halen. Die lieten ook hun eigen chauffeurs niets weten van deze ontmoetingen. Een enkeling kwam met eigen vervoer, zoals de Nederlandse ex-premier die tot ieders verbazing een racefiets had meegenomen op het dak van zijn auto. Het zoveelste bewijs dat men ook op deze top het lage land niet te serieus hoefde te nemen. Mocht die verleiding ooit de kop opsteken.

De top was breed Europees, met een Duits-Frans accent en een hoog rooms gehalte. Dit werd niet letterlijk zo gedefinieerd; termen als 'vrede' en 'samenwerking' waren acceptabele trefwoorden. De loge, een intiem maar voor vele, onwetende buitenstaanders ook een besmet woord, had zijn geschiedenis opgebouwd in de twintigste eeuw. De samenstelling had zich in de loop der decennia gewijzigd, maar niet de inhoud of de ideeën. Ze was uit een kleine kiem ontsproten tijdens de Tweede Wereldoorlog, om precies te zijn na de Slag om Stalingrad in december 1942, toen de Russische legers de aftocht staakten en stug standhielden om vervolgens het Zesde Duitse Leger in te sluiten en onder leiding van Koning Winter verpletterend te verslaan. In die periode waren een paar Duitsers bereid om het aloude idee van de Duitse Europese hegemonie te laten varen en in discussie te treden met de zo smadelijk verslagen Fransen. Desnoods om de Europese hegemonie met hen te delen.

Het begon met twee families in de Elzas, wier uitgestrekte landgoederen elkaar hier en daar raakten. Als twee wijnboeren pratend over de heg was daar een dialoog ontstaan die in de eerste plaats praktisch gericht was: oorlog was niet goed voor de handel. Behalve landgoederen beheerden ze ook een deel van de staal-, kolen- en opkomende olie-industrie en wie in deze primaire sectoren van landsbelang meespeelde, speelde ook mee in de oorlog en sprak met de oorlogmakers. Hoe profijtelijk een oorlog ook kan zijn voor deze sectoren, de praktijk leerde dat vrede rendabeler was tegen een gunstiger prijs zonder schade of verlies van te veel mensenlevens. Een waarheid die ook opging voor hun mooie wijnen. Dus praatten de twee grondleggers van ieder hun eigen imperium over vrede en over het verdelen van de macht.

In de toekomst moesten Duitsland en Frankrijk de leidende landen van Europa worden, en in de verre toekomst de leiders óver Europa.

De eerste dialoog was gebaseerd op dit gemeenschappelijke uitgangspunt

en leidde na enige tijd tot een onontkoombare conclusie: ook deze oorlog zou ooit aflopen. Pas ná Stalingrad was de Duitse tak bereid te erkennen dat deze oorlog geen winnaars zou kennen. In die dagen een belangrijke reden om in het geheim te praten.

De Vrienden waren het er in beider talen over eens dat vrede in Europa alleen mogelijk zou zijn op basis van een gemeenschappelijke Duits-Franse as. In die samenwerking hadden beide vertrouwen, mits hun de tijd gegeven zou worden. De geesten waren er immers rijp voor getuige de vlekkeloze samenwerking tussen de Duitsers en de Fransen tijdens het toenmalige Vichy-regime in het onbezette zuidelijke deel van Frankrijk. Vrede en samenwerking waren alleen mogelijk op basis van gelijkwaardigheid. Alleen op die manier kon er een einde worden gemaakt aan twee eeuwen Europese oorlogen. De andere Europese landen zouden zich aan deze as moeten verbinden voor de nodige stabiliteit en zouden mede het bindweefsel moeten vormen voor een nieuw Europees lichaam.

Engeland was een verhaal apart, daar waren de partners het toen over eens. Het eiland speelde toen nog zijn wereldrol maar zou na de oorlog in Europa mogen aanschuiven. Of niet. Het moest immers een Europees Europa worden en niet onder toezicht van de Angelsaksen, onder wie de door beide niet geliefde Amerikanen.

In tijden van oorlog vindt er op ieder gebied een versnelling plaats. De Duitse en Franse families spraken veel en creëerden ieder hun eigen achterban van industriëlen, handelaren en politici. Een mix die niet geleid werd door politieke, explosieve idealen, maar door praktisch inzicht: de wederopbouw. Zo'n gedachte stond in nazi-Duitsland gelijk aan defaitisme en in het overheerste en vernederde Frankrijk gelijk aan collaboratie.

De denktank *avant la lettre* moest niet worden gezien als een verzetsgroep, er werden in die zin geen doelstellingen geformuleerd. Het begon met ideeën uitwisselen, elkaars wantrouwen aftasten en het vertrouwen verkennen. Bij een eensluidend idee werd de overtuiging gedeeld en uitgedragen. De verspreiding van dit centrale idee betekende in die gevaarlijke dagen het bouwen van een vertrouwenskring; ideeën waren gevaarlijk goed in het dictatoriale Duitsland en het bezette Frankrijk.

Na de eerste nederlaag in Rusland was het iedereen duidelijk dat de toekomst vele varianten kon hebben en als het aan het front slecht gaat, moet men in het thuisland aan rugdekking werken. De verspreiding van het Europese ideaal stond toen nog gelijk aan hoogverraad en het was duidelijk dat hiervan niets op papier kon worden gezet. Geen programma,

geen actiepunten, geen bestuursstructuur. In die gevaarlijke jaren groeide de groep tegen de verdrukking in, omzichtig, ongrijpbaar, met als enige structuur vele gesprekken, bijeenkomsten tussen kleine groepjes met gemeenschappelijke belangen, met als motor de Duits-Franse Vrienden. Het verbreken van de geheimhouding of de openbaarmaking van de ideeën betekende de doodstraf. Niemand kon zich openlijk aan een afwijkend idee conformeren.

In die gevaarlijke jaren werd het geheime karakter van de loge gevormd en het zou zich daar nooit meer van losmaken. Ideeën werden uitgewerkt tot concrete doelstellingen en een doelstelling vereiste actie, maar de loge zou zich nooit tot een actiegroep ontwikkelen. Dan zou ze de oorlog niet overleefd hebben; verraad en opportunisme heersten in alle lagen van de Duitse en Franse bevolking. Men creëerde hooguit de omstandigheden die konden leiden tot een nieuwe situatie. Er ging niets boven de macht van het woord: overleg met vriend en vijand, houd alle contacten open en pluk daar het rendement van. Neem de tijd, wees geduldig.

Met het vorderen van de oorlogsjaren en na interventie van de vs, kwamen de Duits-Franse partners tot de levensgevaarlijke conclusie dat een overeenstemming aan het westelijk front onvermijdelijk was om een gezamenlijke westerse vuist te kunnen maken tegen de oprukkende Russische horden. Het was de Vrienden duidelijk dat mét Hitler een aanvaardbare capitulatie in het Westen onmogelijk was en toch was die capitulatie noodzakelijk om te ontkomen aan de vernietiging door de oosterse barbaren, de Hunnen. De conclusie van de Vrienden: Hitler moest verdwijnen. Een offer dat gebracht moest worden. Het was 1944.

Het omvangrijke netwerk van de Vrienden werd voorzichtig aangewend om de alternatieven voor Hitler in kaart te brengen, te zoeken naar een bestuur dat bereid was in het Westen te capituleren en dat aanvaardbaar zou zijn als vertegenwoordiger voor de geallieerden. Zelfs tot dát kamp strekten de contacten zich uit, die werden ingezet voor een hoogst omzichtige verkenning van mogelijke vredesbesprekingen.

Tot hun misnoegen merkten de Vrienden dat er niet op voorhand zaken te doen waren met de geallieerden. 'Eerst zien, dan geloven,' was hun motto.

De Vrienden begrepen dat Duitsland een daad moest stellen om bij de geallieerden alleen al een opening voor een gesprek te krijgen. De gedachte aan uitschakeling van Hitler leefde ook in andere groepen. Niet voor niets richtten de Vrienden zich op een jonge groep onder leiding

van Von Stauffenberg, die zich ergerde aan de jaknikkende generaals onder Hitler. Er waren uitzonderingen zoals de roemruchte generaal Rommel en voormalig stafchef Beck. Maar over het algemeen hadden de generaals te lang geheuld met Hitler en hadden ze te veel aan hem te danken gehad om zich nog tegen hem te kunnen keren. Daarbij waren het wantrouwen en de verbittering bij de geallieerden jegens de generaalskliek dermate groot dat ze die nooit zouden accepteren als vredesonderhandelaars namens het Duizendjarige Rijk dat ze zelf hadden helpen veroveren. Dus probeerden de Vrienden ten dienste van de mogelijk opstandige kolonels een nieuw netwerk te scheppen. Contacten werden aangespoord om met bepaalde kolonels eens een gesprek aan te gaan. Geschikte generaals kregen de discrete vraag voorgelegd of ze niet eens wilden praten... en dan werden ze in contact gebracht met een van de kolonels of jonge generaals die de kolen uit het vuur moesten halen en wier idealen pasten in de overwegingen van de Vrienden.

Met behulp van de Vrienden werden geesten rijp gemaakt om adequaat te reageren mocht het zover komen dat de Führer des Vaterlands weg zou vallen. Het was een kwestie van timing om straks op het juiste moment de juiste divisies op de juiste plaats te hebben. Het machtsvacuüm moest dan direct door anderen dan de gevreesde en inmiddels geminachte nazikliek worden gevuld. Al die gedachten, voorzichtige gesprekken en voorzichtige toezeggingen van generaals als Beck en Rommel, stonden in die periode gelijk aan hoogverraad.

De bom van Von Stauffenberg ontplofte op 20 juli 1944; Hitler kwam er met lichte verwondingen van af en in zijn hysterie maakte hij de fout de Gestapo te bevelen direct zo veel mogelijk samenzweerders aan pianosnaren op te laten hangen. Mogelijk zou hij anders het spoor terug hebben kunnen volgen, het spoor voorbij de uitvoerders naar de bron. Maar Hitler had geen tijd voor geduld, hij wist zich achtervolgd door wantrouwen en zo bleven de Vrienden buiten schot. Ze wisten dat hun kans verkeken was en ook hun laatste desperate contacten met de geallieerden, wijzend op de bewezen tegenstand tegen Hitler, werden ondermijnd.

De Engelsen wilden maar één ding en dat was capitulatie. Nadat Roosevelt de term *unconditional surrendering* had laten vallen, had de loge haar eerste les geleerd en geslikt. Een hoogst onbevredigende afloop die aan zowel Duitse als Franse kant het vooroordeel tegen de Angelsaksische stijfkoppen bevestigde: er viel niet met hen te praten.

Het zou de afkeer van de loge van de Angelsaksen tot ver na het vallen

van de Muur in 1989 verklaren: het verlies van de Oost-Duitse provincies aan de communisten was onnodig geweest als er maar eerder onderhandeld had kunnen worden. Het bevestigde tevens de overtuiging dat alleen een continentaal Europa op basis van een Duits-Franse as in de toekomst kans van overleven had.

De Vrienden overleefden de oorlog en mede als gevolg van de aanslag wisten ze hun netwerk op peil te houden, uit te breiden en een ongeschreven gezag op te bouwen. Naoorlogse Duitse en Franse politici vonden bij tijden een plek bij dit informele lichaam en ook jonge, talentvolle politici konden rekenen op de steun en achting van de Vrienden. De loge was niet alleen een animator van de Europese vereniging, ze was met het begin van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal als industrieel ook betrokken bij deze allereerste Europese boring. Die zou later leiden tot de Europese Economische Gemeenschap, de voorloper en wegbereider van de Europese Unie. En langzaam maar zeker werd die uitgebreid tot een politieke unie, het begin van een definitieve route naar een Duits-Franse heerschappij. Het begon met de invoering van een gemeenschappelijke munt en daarin zat het tij mee voor de Vrienden. Toen Oost- en West Duitsland werden samengevoegd na de val van de muur, kon Duitsland onder Franse druk gezet worden om in de toekomst tot een gemeenschappelijke munt te komen. Het opgeven van de harde Duitse mark voor de nieuwe euro was het offer dat de Duitsers moesten brengen in ruil voor een hereniging van Oost en West. Daarmee was de weg naar een politieke unie onomkeerbaar. Grenzen zouden verdwijnen en vanuit de Europese centrale Commissie werd ieder jaar meer en meer Europees beleid ingevoerd, stapje voor stapje maar niet aan te ontkomen voor de Europese partners. Voormalige Balkanlanden werden betrokken en de inspraak van de kleine landen verwaterde. Daarmee namen ze genoeg zolang de gezichtbepalende kopstukken uit die kleine landen werden gerecruteerd. Voor een eigen ego offerde iedere politicus graag een stuk zeggenschap over het eigen land op.

En de toekomst begon zich nu als ware op eigen beweging naar wens uit te rollen: Engeland verliet de Europese Unie, tot grote vreugde van de Vrienden. Amerika keerde zich af van Europa waarmee het grote naoorlogse transatlantische verbond beduidend verzwakte en Europa zelf op eigen benen moest staan, dat wil zeggen: een Duits en een Frans been. De Europese landen hielden elkaar vast met de illusie dat ze daarmee steviger stonden in hun 27-tallige verdeeldheid. De druk van de collectiviteit vanuit Brussel steeg met het jaar. Individuele landen hadden daar

geen antwoord op en nationale wetgeving werd steeds meer ondergeschikt gemaakt aan Europese wetgeving. De Vrienden konden nu oogsten wat in driekwart eeuw was gezaaid. Het aloude rijk van Karel de Grote dat ooit was gesplitst in oost en west, zou weer de plaats innemen van het voorheen verdeelde Europa. Frankrijk had in het verleden onder Napoleon de Europese macht begeerd, Duitsland had het met Hitler geprobeerd, maar de succesvolle sleutel was een combinatie van beide landen, te smeden in vrede.

Hoe ver waren ze al niet gekomen!

Dat weekend in de mooie grote gastenkamer van het hotel in de Elzas werd de tevredenheid op de schaduwtop nadrukkelijk uitgedragen en daar lag ze als een glans over het gehele vertrek met de mooiste originele panelen en kroonluchters van Europa. De glans werd weerkaatst door het prachtig geslepen kristal van glazen en karaffen en de glans bracht een glimlach op het gelaat van de Nederlandse vertegenwoordiger die net een compliment voor de Nederlandse inbreng in dank had aanvaard.

‘Nederland heeft het altijd zeer goed gedaan. En het zal nog één keer moeten leveren.’

Als Nederland voorzitter was kwam er altijd wel één resultaat, Nederland kon zichzelf uitschakelen en Nederland kon zelfs wat weggeven om iedere top tot een succes te maken. Daarom mochten de echt belangrijke beslissingen altijd genomen worden in een van de kleine Europese landen: België, Nederland of Luxemburg. Bij belangrijke beslissingen werden belangrijke compromissen gevraagd en geen echt groot land sluit een compromis op de bodem van het land waarmee het compromis gedeeld wordt. De kleine landen schikten graag als de situatie dat vereiste: zij kregen de eer, de grote landen de buit.

Het betrof een top in de nabije toekomst en het ging om een heikel punt: de Europese misdaadbestrijding. Binnen de Unie was er overeengekomen, ondanks Nederlandse protesten voor de bühne, dat er een Europees uniform anti-drugsleid zou komen. En dat moest gehandhaafd worden door de Europese politieorganisatie: Europol. Nederland zou het hoofdkantoor mogen krijgen, maar Europol kon internationaal opsporen en voor het Europese hof vervolgen. Dat betekende het inleveren van een belangrijk stuk van de soevereiniteit. Duitsland en Frankrijk hadden al van harte ingestemd, het Nederlandse gedogen van drugs was de beide landen al langer een doorn in het oog. Zo ook de Scandinavische landen. Zelfs de Balkanstaten konden instemmen want wat ze ermee hadden ging naar het oosten en niet het westen, dus daar kraaide geen haan naar.

Maar Nederland was een ander verhaal. Vrijwel de gehele Nederlandse misdaad draaide op drugs, naar schatting een zwarte economie van twintig miljard euro per jaar. Als Europol zelfstandig mocht ingrijpen in Nederland was niemand zijn leven meer zeker, zowel niet in de onderwereld als in de witwassende bovenwereld. Nederland hield nog even stand in zijn afwijzing met de stelling dat het zelf voor de eigen veiligheid kon zorgen en dat het ergens wel iets heel erg mis moest gaan, wilde ze daarvan van afwijken.

De Vrienden wisten dat internationale vrede en democratie niet automatisch in elkaars verlengde lagen. Was democratie niet meer iets voor intern gebruik? Op internationaal niveau moest ze haar praktische waarde nog bewijzen.

Hoofdstuk 3

Amsterdam, dag 1

Commissaris Cordduwer werd ruw opzij geduwd door de veiligheidsmannen die van de gang de kamer instormden. Ook zij zagen het ongelooflijke. Na vele seconden van ontkenning sloeg de angst als eerste toe. Het was stil in de kamer, geen verwoesting, geen ravage, geen sporen van een gevecht, alleen dit... het enige ondenkbare, het onmogelijke.

De paniek was compleet. De alarmknoppen op drie portofoons werden ingedrukt en alarmeerden daarmee de Duitse en Nederlandse veiligheidsdiensten.

Langzaam en totaal niet professioneel bewogen de agenten zich door de kamer, trokken kasten open met het wapen in de aanslag, traptten de deur van de badkamer open, niets. Alle deuren met geweld opengooien, niets. Een ruk aan het gesloten raam, niets. Tot zover ging hun training. Verder zouden ze niets meer kunnen doen. Behalve naar de psychiater gaan.

De bevrijding kwam van de gang, geschreeuw, hollende voetstappen hoorbaar op de dikke tapijten en de kamer werd geruststellend gevuld door grimmige mannen met veel machinepistolen en veel geschreeuw. Uiteraard waren de Duitsers er als eersten. De Nederlanders volgden. Nog meer geschreeuw en een protesterende Duitse lijfarts die tevergeefs vocht om ruimte rond het bed van de kanselier. De kamer was overvol en langzaam kwam er een groepsbesef, er klonk een commando, eindelijk nam iemand de leiding. Het werd stil en men vormde een verbijsterde kring rond het bed. Hier was niets meer te doen. Er was geen draaiboek.

Bij het eerste alarm was men niet alleen naar de kamer van de kanselier gestormd, maar ook naar die van de Franse president. De onthutste man werd uit bed gesleurd en omgeven door een haag van mannen hollend naar de parkeergarage gebracht alwaar hij in een limousine werd geduwd en met loeiende motor afgevoerd, vergezeld door motoren met zwaailichten en gillende sirenes. Aldus kwam de optocht binnen vijf minuten klem te staan op een smalle gracht achter een ronkende bestelwagens.

Iedereen in het hotel holde: wapens werden op alle buitendeuren en nooduitgangen gericht: niemand kon erin of eruit. Het hotelpersoneel

begon in lichte paniek te raken, verliet zijn werkplek en zocht beschutting in de lobby.

Na de bestorming van de kamers van de kanselier en de president, vielen de veiligheidsmannen nu ook de kamers binnen van het tweede, nog steeds hooggeplaatste echelon en afgezien van een enkele betrachte diplomaat met een te jong roodharig meisje werd er niets onreglementairs ontdekt. Op een gegeven moment stopte het hollen en werden er geen deuren meer opengesmeten, wapens dreigend op gordijnen gericht of toiletten ingetrapt. Het hele hotel was gecheckt en nu was het wachten op de versterkingen die met veel sirenegehuil arriveerden. Peloton na peloton werd uitgeladen, voorzien van kogelvrije vesten, helmen en machiepistolen. Ook die troepen drongen het hotel binnen en even dreigde iedereen de vorige oefening door het gehele hotel te herhalen.

Toen was er Weber.

Een harde en grimmige Duitser, vergezeld door zijn tweede man Schnellinger, een man met het uiterlijk van een oude speurhond. Hij gaf een aantal commando's en het werd stil. Weber liet zich op de hoogte brengen van de gebeurtenissen en waar ieder ander naar de kamer van zijn bondskanselier zou hollen, bleef Weber staan en dacht na. Hij zag de chaos in het hotel en het was hem duidelijk dat het gebouw op dezelfde chaotische wijze was uitgekamd. Dat moest als eerste overnieuw en systematisch zonder dat iemand zich vrijelijk voor de zoekers uit kon bewegen. Ten tweede moest er onmiddellijk een sporenteam op de kamer worden gezet en nog belangrijker: het tijdstip van de moord vastgesteld. De moordenaar, de moordenaars moesten nog in de stad zijn, in deze wijk, misschien in het hotel. Ten derde het personeel. Weber zuchtte. Hij was ervan overtuigd dat niemand zich meer op dezelfde plaats bevond als tijdens de ontdekking van de moord, dus iedereen had overal kunnen zijn zonder een geldige verklaring. Dat maakte het voltallige personeel tot verdachte en dus moest het worden vastgezet en zeker het hotel niet verlaten. Ten vierde: ze moesten de straat op, nu en onmiddellijk en de hele omgeving uitkammen, de stad afsluiten en in steeds bredere cirkels vanaf deze plek zoeken naar... ja, naar wat. Ten vijfde, en Weber richtte zijn ogen op de Nederlandse commandant, wie had de leiding? Hij wist dat hij het wilde, maar hij wist ook dat hij hier op Nederlandse bodem was. Overleg dan maar, ter wille van de snelheid zo hield hij zichzelf voor. Hij overlegde met de Nederlandse commandant en even later zwermden gemengd Nederlands-Duitse patrouilles de straat op, ieder onder commando van een Nederlander, iedere Duitser zijn eigen vinger aan de

trekker van zijn eigen wapen. De Nederlandse agenten wezen de weg en systematisch werden vanaf het hotel alle grachten bestormd, gracht op, gracht af, de Dam met het Nationale Monument. Patrouilles bezetten de bruggen en een horde bestormde de befaamde aangrenzende hoerenwijk waar late dronkaards en vroege, bleke kantoormensen nog wat gerief zochten. Ze werden gevolgd door langzaam lopende patrouilles die wantrouwig door alle ramen keken, van huiskamers tot cafés en van coffeeshops tot de peeskamers waar alle deuren werden geopend, vrijwillig of niet en waar alle ruimten werden doorzocht. Er was een gestage toevoer van mannen vanuit de richting van het hotel en ook vanuit andere strategisch gelegen pleinen werden mannen uit busjes geladen. Zij bezetten de kruispunten en controleerden auto's en hun chauffeur, doof voor de verwensingen die uit de hele stad opstegen en die de toon zetten voor de grootste verkeersopstopping die Amsterdam en verre omgeving ooit had gekend. De stad werd wakker en bleek bezet.

Het was een patrouille achter de voorhoede die even later langzaam en met groot wantrouwen langs de diverse nog gesloten coffeeshops liep en op de zittende figuur stuitte. De patrouille passeerde. Een verdoofde man tegen een gevel was geen ongewoon gezicht en de paar zwervers en junks die begerig om de persoon heen cirkelden, completeerden het beeld van de wereldstad. Het was toeval dat een laatste Duitse commando even vertraagde om dit beeld in zich op te nemen om vervolgens met een schok te blijven staan. Hij staarde naar de linkerzak van het haveloze zwarte colbert van de zittende figuur en wat hij zag alarmeerde hem. Uit de zak stak een bebloede witte doek, dat zou van alles kunnen zijn maar bloed was bloed. Hij floot zachtjes en de laatste twee mannen van de patrouille draaiden zich om. Het fluitje leek de verdoofde man uit zijn lethargie te wekken en hij keek geschrokken op. Twee starende ogen met wijde pupillen, ogen vol paniek. Automatisch richtte de commando zijn wapen en dat leek het startsein voor een hele reeks van gebeurtenissen waar de Duitse commandant later vol frustratie aan zou terugdenken. De zittende junk slaakte een mislukte kreet en bewoog zijn hand naar zijn rechterzak, de commando riep in het Duits een waarschuwing maar de hand kwam toch terug uit de zak met een vervaarlijk groot en automatisch pistool en even later sloegen de knallen van het wapen tegen de gevels van het rustieke grachtje, kogels vlogen alle kanten op en troffen de commando dodelijk. De opgefokte patrouille reageerde als de bliksem en de twee achterblijvers openden het vuur; nóg een commando werd getroffen en toen begonnen vele machinepistolen massaal vuur te spuwen. Het ongenadige

kruisvuur veegde de junk van de gevel, twee nabije zwervers werden gillend en onder het bloed achterover tegen de muur gesmakt en een derde werd in de rug getroffen en rolde over de straat de gracht en het water in dat rood kleurde. De patrouillecommandant slaagde er pas na drie gebrulde bevelen in om het vuren te stoppen. Een doodse stilte daalde neer over de gracht, vijf doden op de stoep, een in de gracht en zelden was de Amsterdamse straat zo roodgekleurd als deze ochtend. Bevend liep de commandant naar de puinhoop en keek naar de veroorzaker van dit bloedbad. Ook hij zag de bebloede doek uit de jaszak steken. Voorzichtig trok hij hem met zijn vingertoppen uit de colbertzak om hem te redden van de bloedstromen die over het lijk liepen. Hij staarde naar de doek, het was een servet, overduidelijk, met sierlijk in de hoek het gouden logo van hotel Le Géant.

Politie en veiligheidsmannen stroomden van alle kanten toe en vormden een massale cirkel om het bloedige tafereel aan de gracht. Ambulances kwamen gillend dichterbij, maar een rechercheur hield het hoofd koel, hier waren immers geen levens meer te redden. ‘Sporenteam,’ beval hij en even later was een aantal mannen minutieus aan het werk. Er werden foto’s van de situatie gemaakt en men drong de coffeeshop binnen, maar er was niemand aanwezig. Er werden vingerafdrukken genomen, ieder pluisje verdween in een plastic zakje, de portefeuilles van de dode schutter en de dode zwervers werden onderzocht. De straat werd afgezet en andere patrouilles vervolgden hun speurtocht langs de grachten. Niemand ging ervan uit dat hiermee de aanslag op de kanselier opgelost was. Men zocht ergens naar, maar niemand wist precies naar wie of wat.